
FOLKETINGET

EU-OPLYSNINGEN

Beretning om Europaudvalgets fremtidige arbejde

Beretning afgivet af Europaudvalget den 10. maj 2001

Beretning

om

Europaudvalgets fremtidige arbejde

Indledning

I denne beretning fra Europaudvalget er der foretaget en sammenhængende og bred evaluering af Europaudvalgets arbejde og rolle i den danske Europapolitik og debat herom.

Formålet hermed er at styrke den politiske og folkelige debat om dansk Europapolitik nu og i fremtiden, så der i en løbende dialog med befolkningen kan skabes en stærkere folkelig forankring af Danmarks Europapolitik. Udgangspunktet er at styrke Folketingets, folketingsmedlemmernes, Europaudvalgets og fagudvalgenes rolle i Europapolitiske spørgsmål i sammenhæng med den indenrigspolitiske og globale udvikling.

Det forudsætter en række forbedringer af den politiske behandling af Europaspørgsmål i Folketinget, i Europaudvalget, i fagudvalgene – og dermed også i samarbejdet med regeringen – samt en styrkelse af den sammenhængende betjening, som gives af EU-sekretariatet – herunder repræsentanten i Bruxelles – EU-konsulenten og EU-Oplysningen.

Det forudsætter en udvidelse og forbedring af EU-oplysningen og -debatten og mulighederne for folkelig debat og inddragelse i EU-spørgsmål, herunder også gennem de tilskudsmuligheder, der bevilges til debataktiviteter om EU i det danske samfund, og som administreres gennem Nævnet vedrørende EU-oplysning.

Det forudsætter, at Europaudvalgets udadvendte virksomhed øges gennem udviklingen af et mere systematisk løbende samarbejde med bl.a. Regionsudvalget og ØSU-repræsentanterne samt de folkelige organisationer og med initiativer, der øger det udadvendte samarbejde og åbenheden i Europapolitikken endnu mere.

Europa-Parlamentets rolle gør det også nødvendigt at få systematiseret relationerne til de danske Europaparlamentarikere, både på Europaudvalgs- og fagudvalgsniveau, så Folketinget kan sikres øget indflydelse tidligere i processen, og så Europaparlamentarikerne ligeledes kan få en stærkere relation til Folketinget i disse spørgsmål. Dette aktualiseres yderligere af den fulde gennemførelse af Amsterdam traktaten og Nicetraktaten. Komitéprocedurerne øger også behovet for at sikre den maksimale politiske indflydelse i disse sager.

Det danske EU-formandskab i 2. halvår 2002 giver også allerede nu anledning til overvejelser om Folketingets og her ikke mindst Folketingets Europaudvalgs rolle i forbindelse hermed. Endelig giver Post-Nice-beslutningen om, at der ved en EU-regeringskonference i 2004 skal drøftes indretningen af fremtidens EU – herunder bl.a. om de nationale parlamenters rolle, om en ny traktat, om charteret om grundlæggende rettigheder skal ind i Traktaten – anledning ved tilrettelæggelsen af Folketingets Europaarbejde skabes bedst muligt grundlag for, at alle partier, organisationer, bevægelser og befolkningen uanset holdningen til EU eller enkelte EU-samarbejdsområder kan deltage aktivt i processen på en ligeværdig måde.

Europaudvalgets deltagelse i EU-landenes konference for de nationale parlamenters Europaudvalg, COSAC, har også givet anledning til overvejelser, ligesom spørgsmålet om udviklingen af et tilsvarende Fag-COSAC-samarbejde for de nationale parlamenters fagudvalg søges udviklet.

Med denne beretning giver Europaudvalget et samlet bud på, hvordan disse opgaver skal løftes fremover i en større helhed og sammenhæng og med øget åbenhed både i den politiske tilrettelæggelse og i den folkelige inddragelse.

Hermed gennemføres også en bred opfølgning af Europaudvalgets beretning af 19. februar 1999, hvor der blev lagt op til øget åbenhed i EU-beslutningsprocesserne, bl.a. gennem forsøg med inddragelse af fagudvalgene, gennemførelse af åbne udvalgsmøder og høringer.

I denne beretning gennemføres som vanligt en evaluering af beslutningsprocedurerne, tidsfrister osv., og heraf fremgår også (med *kursiv*) de aftaler, der er indgået med regeringen om forbedring heraf. Samtidig gennemgås overordnet de fremtidige initiativer, som Europaudvalget vil igangsætte, jævnfør ovennævnte.

Baggrund

Baggrunden for nærværende beretning er bl.a.:

- En skriftlig høring blandt fagudvalgene i foråret 2000.

- Drøftelser med fagudvalgsformænd, bl.a. på møder den 31. januar og den

24. april 2001.

- Et notat fra International Afdeling og Udvalgafdelingen af 22. november 2000, som belyser, hvordan det gik med at gennemføre Europaudvalgets beretning af 19. februar 1999, offentliggjort i underudvalgsbilag 4.

- Skriftlig høring af de danske medlemmer af Europa-Parlamentet i foråret 2000.

- Drøftelser med danske medlemmer af Europa-Parlamentet, senest ved et møde den 30. marts 2001.

- Drøftelser med udenrigsministeren.

- Drøftelser med Nævnet vedrørende EU-oplysning, senest ved et møde den 6. februar 2001.

- Udvalgsformandens oplæg af 22. november 2000 om »Dansk Europapolitik i fremtiden« (offentliggjort i underudvalgsbilag 6), som efter drøftelse i Europaudvalgets underudvalg resulterede i Info-note I 96 af 19. februar 2001 med titlen »Det fremtidige arbejde i EU-regi«, der blev tiltrådt på Europaudvalgets møde den 23. februar 2001.

- Drøftelser med de danske medlemmer af Regionsudvalget, ØSU og Europa-Parlamentet, senest den 10. januar 2001.

Folketingets tilrettelæggelse af Europapolitikken

Folketingets Europaudvalgs rolle

Folketingets Europaudvalg spiller en central rolle i dansk Europapolitik. Herigennem får regeringen sine mandater til ministerrådsmøder i EU. Det sikrer den parlamentariske debat, kontrol og udvikling af den danske EU-politik. Det integrerer Europapolitikken i indenrigspolitikken. Det sætter dansk og europæisk politik i en global sammenhæng, bl.a. i forhold til WTO, i miljøsamarbejdet og i udenrigspolitisk samt i bistands- og handelspolitisk sammenhæng. Ligesom regeringen og Udenrigsministeriet koordinerer den danske EU-politik, som føres i Ministerrådet, koordinerer Europaudvalget Folketingets deltagelse heri. Folketingets Europaudvalg bidrager ligeledes i stigende omfang til den offentlige debat om EU/Europaspørgsmål. Europaudvalget er igennem de seneste år blevet mere udadvendt i sin arbejdsform.

Offentlige høringer om grøn- og hvidbøger gennemføres med deltagelse af alle interesserede organisationer og enkeltpersoner m.fl. I større sager gennemføres høringerne med tv-transmission. Denne aktivitet følges af mange mennesker.

I forbindelse med folkeafstemningen om den fælles valuta, euroen, gennemførte Europaudvalget en offentlig høring med tv-transmission på DK4. Europaudvalget gennemførte en bus-debattur rundt i landet med møder på arbejdspladser og uddannelsessteder med det dobbelte formål 1) at flytte Folketingets debat ud i landet og 2) at vise, at dansk Europapolitik forstås af regeringen og Folketinget i et tæt samspil gennem Europaudvalget. Hermed er den Europapolitiske debat yderligere åbnet op i forhold til befolkningen. Men det kan gøres endnu bedre, hvad Europaudvalget med denne beretning har sat sig som et klart mål.

Hovedopgaver for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalgs opgaver kan grupperes om følgende hovedområder:

1. Koordinering i Folketinget på tværs af fagudvalgene og i samspil med regeringen, så der sikres den nødvendige sammenhæng og helhed i dansk Europapolitik.
2. Mandatgivning til regeringen samt løbende at følge EU/Europapolitikken.

3. Folketingets udadvendte information, debat og dialog om Europapolitikken på nationalt og lokalt plan i Danmark.

4. Forestå kortlægning, analyser osv. af udviklingen i de europæiske lande og i det europæiske samarbejde, så dette kan indgå i den politiske og folkelige debat, politikudvikling og beslutningsproces i Danmark i Europapolitiske spørgsmål.

5. Strukturerede samarbejdsrelationer med andre landes parlamenter og deres Europaudvalg m.v. i de nuværende og fremtidige medlemslande.

6. Følge EU's globale rolle, relateret til de områder, hvor der foregår et sådant samarbejde.

Fagudvalgenes rolle

Hvor Folketingets Europaudvalg giver regeringen det nødvendige mandat og sikrer den nødvendige helhed og sammenhæng i dansk Europapolitik på tværs af de enkelte politikområder, har Folketingets fagudvalg en helt central rolle at spille i forhold til EU-politikkens tilblivelse på de enkelte fagområder. Igennem de seneste år har Europaudvalget i samarbejde med fagudvalgene forsøgt at få styrket fagudvalgenes rolle, ikke mindst i en tidligere fase. Dette skal bl.a. ses i lyset af, at lovgivningsprocessen mellem Europa-Parlamentet og Rådet går hurtigere end tidligere. Nu vedtages ca. 20 pct. af den lovgivning, der vedtages efter proceduren med fælles beslutningstagen, allerede ved 1. behandling i Europa-Parlamentet. Denne andel ventes at stige yderligere i det kommende år, hvilket øger behovet for et stærkt og tidligt engagement fra fagudvalgenes side.

Derfor er der mellem Europaudvalget og fagudvalgene enighed om, at det er vigtigt, at det enkelte fagudvalg interesserer sig for EU-sagerne på udvalgets område og går ind i relevante EU-sager på et tidligt tidspunkt, efter at Kommissionen har fremsat et forslag. Herved styrkes den parlamentariske

indflydelse på EU-sagerne, og der bliver større mulighed for at påvirke den danske regerings holdning under forhandlingerne om forslaget, inden det kommer på dagsordenen for et ministerrådsmøde.

Hvert enkelt fagudvalg har drøftet, på hvilken måde det mest hensigtsmæssigt kunne tilrettelægge sit arbejde med EU-sagerne. Flere fagudvalg har besluttet at bede om et halvårligt statusnotat fra ministeren om kommende vigtige EU-sager på udvalgets område, eventuelt fulgt op af et samråd herom. Flere udvalg har herudover bedt udvalgssekretæren om løbende at orientere dem om aktuelle EU-sager, ligesom flere udvalg har truffet beslutning om at følge udvalgte sager nøjere hele vejen igennem beslutningsprocessen i EU. Som et helt aktuelt eksempel kan nævnes, at Skatteudvalget i februar 2001 har vedtaget en række nye initiativer og procedurer for udvalgets behandling af EU-sager med henblik på at sikre en bedre strukturering og overskueliggørelse af EU-materialer samt indføre fastere procedurer, der sikrer, at Skatteudvalget får bedre mulighed for ikke mindst i de tidlige faser af EU-beslutningsprocessen at følge – samt følge op på – de enkelte EU-sager.

Der har på møderne mellem Europaudvalget og fagudvalgenes formænd været enighed om, at fagudvalgenes behandling af og indflydelse på EU-sagerne skal styrkes, og at det er op til de enkelte fagudvalg – bl.a. ud fra karakteren af de enkelte fagudvalgs sager – at bestemme, hvordan udvalget vil tilrettelægge behandlingen. I et *bilag* til nærværende beretning er optrykt et notat indeholdende et idékatalog vedrørende enes behandling af EU-sager. Udviklingen i fagudvalgenes inddragelse vil blive fulgt op ved de halvårige møder mellem Europaudvalget og fagudvalgene.

Grøn- og hvidbogshøringer gennemføres i fællesskab mellem Europaudvalget og det relevante fagudvalg. Europaudvalget forestår koordinering og ledelse af høringerne. Besvarelsen til Europa-Kommissionen aftales mellem Europaudvalget og fagudvalget.

For fremtiden inviteres repræsentanter for relevante fagudvalg til de møder med Regionsudvalget og ØSU samt de møder med folkelige organisationer, som omtales nedenfor. Det samme gælder de møder med andre aktører i Europapolitikken, herunder interesseorganisationer, som Europaudvalget tager initiativ til. Tilsvarende inviteres repræsentanter for Europaudvalget til sådanne møder, som arrangeres af et fagudvalg.

Det vil efter Europaudvalgets opfattelse være ønskeligt, at der aftales faste minimumsregler for, hvilke oplysninger der skal udveksles mellem Europaudvalget og fagudvalgene, og for regeringens orientering af Folketingets udvalg. Sådanne minimumsregler må imidlertid ikke være til hinder for, at det enkelte fagudvalg træffer mere vidtgående aftaler med ressortministeren. Det er fortsat det enkelte fagudvalg, som ud fra sine egne traditioner og karakteren af de EU-forslag, udvalget behandler, bestemmer, hvordan det vil gribe behandlingen af EU-sagerne an under hensyn til, at det endelige mandat til regeringen gives af Europaudvalget.

For at styrke betjeningen af fagudvalgene har EU-konsulentens som opfølgning på 1999-beretningen i den første fase efter aftale med Europaudvalget prioriteret at servicere fagudvalgene med diverse notater m.v., hvad fagudvalgene har udtrykt

stor tilfredshed med. Med ansættelsen af en specialkonsulent i foråret 2001 i tilknytning til EU-konsulenten til særskilt at styrke den administrative betjening af fagudvalgene i EU-spørgsmål og i t&ael ig;t sammenhæng med tilrettelæggelsen af den generelle Europapolitik i forhold til Europaudvalget kan de intentioner, som Europaudvalget allerede i 1999 lagde op til, nu realiseres. Hermed integreres betjeningen af fagudvalgene på EU-området ligesom Europaudvalget med EU-sekretariatet, EU-konsulenten, EU-Oplysningen og repræsentanten i Bruxelles, så der i denne sammenhæng kan skabes størst muligt samarbejde og synergieffekt.

Hvert halve år gennemføres der fremover på Europaudvalgets initiativ møder med alle fagudvalgene i forbindelse med skifte af EU-formandskab, hvor formandskabsprogrammerne samt Kommissionens handlingsprogram politisk og administrativt tages som udgangspunkt for møderne sammen med spørgsmålet om samarbejdsprocedurerne mellem Europaudvalget og fagudvalgene.

Det er aftalt med regeringen, at denne stiller sig positivt til forslagene om bedre og tidligere inddragelse af fagudvalgene. I den forbindelse vil regeringen være positiv over for ønsker om via notater og samråd på et tidligere tidspunkt end hidtil at drøfte sagerne med fagudvalgene og forelægge dem i Europaudvalget – bl.a. i sager, der kan tænkes at blive afsluttet tidligt i proceduren for fælles beslutningstagen – og at blik herpå vil fremskynde fremsendelsen af grundnotater, jf. nedenfor. Regeringen kan dog ikke støtte en procedure, hvor ministeren kaldes i samråd, før der er oversendt grundnotat, idet regeringen ikke vil have en konsolideret holdning på det tidspunkt.

Regeringen gør opmærksom på, at der generelt er behov for nøje at overveje balancen mellem ønsket om en så tidlig forelæggelse af en sag som muligt og mulighederne for at gøre dette på en tilfredsstillende måde. Jo tidligere notater oversendes, og jo tidligere samråd indkaldes, desto større er sandsynligheden for, at den givne sag ikke har en modenhed, der muliggør en dækkende sagsfremstilling, bl.a. som følge af manglende kendskab til forhandlingssituationen.

Samarbejdet med de danske medlemmer af Europa-Parlamentet

Hidtil har samarbejdet mellem Folketingets Europaudvalg og de danske medlemmer af Europa-Parlamentet begrænset sig til enkelte møder, deltagelse i fælles uformelle møder hos udenrigsministeren samt samarbejde på partiplan mellem folketingsmedlemmer og Europaparlamentsmedlemmer. I enkelte tilfælde har Europaparlamentsmedlemmer gennem Europaudvalget stillet skriftlige spørgsmål til en minister. Der har ikke i større omfang været kontakter mellem Europaparlamentarikerne og fagudvalgene.

Det er i foråret 2001 aftalt med de danske medlemmer af Europa-Parlamentet, at kontakten skal udbygges, bl.a. ved, at der med jævne mellemrum skal afholdes møder mellem disse og Europaudvalgets medlemmer.

Europaudvalgets møder med de danske medlemmer af Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg, hvortil de danske Europaparlamentarikere også inviteres, søges fremover tilrettelagt, så der også tages hensyn til Europa-Parlamentets mødetidspunkter.

Folketingets debat om Europapolitikken

Europaudvalget vil fremover forsøge at styrke og forny den danske Europadebat ved flere fremadrettede sammenhængende temadebatter i Folketingssalen i form af forespørgselsdebatter om den langsigtede europæiske udvikling og Danmarks rolle heri. Forud foreslås det i enkelte tilfælde, at der som grundlag for debatterne udarbejdes særlige redegørelser af regeringen eller analyser, som er indhentet eksternt.

Det foreslås, at regeringen én gang årligt udgiver en samlet lettilgængelig rapport om:

1. EU's udvikling det sidste år samt Danmarks stillingtagen.
2. En gennemgang af EU-udviklingen på de enkelte politikområder, herunder hvor Danmark har opnået højere standard, hvor intet er ændret, eller hvor standarden forringes.
3. Et bud på Danmarks generelle politiske prioriteringer i det kommende års tid.

Årsrapporten skal debatteres i Folketinget i form af en redegørelsesdebat. Årsrapporten skal udformes, så den kan anvendes i den folkelige debat om udviklingen i EU-samarbejdet, og så Folketingets udvalg og medlemmer kan anvende den som et arbejdsredskab, der skaber overblik over udviklingen i EU-samarbejdet og Danmarks rolle.

Halvårligt gennemføres forespørgselsdebatter om programmet for formandskabslandet. Kommissionens handlingsprogram gøres ligeledes til genstand for en forespørgselsdebat, som eventuelt kan finde sted sammen med debatten om formandskabsprogrammet for 1. halvår.

Det er aftalt med regeringen, at denne stiller sig positivt over for sigtet med disse forslag og er åben over for en årlig debat om de generelle Europapolitiske prioriteringer. Regeringen har gennem en længere årrække sendt en beretning om udviklingen i EU til alle Folketingets medlemmer. Den beretning om udviklingen i EU i 2000, som netop er modtaget, er allerede gjort mere lettilgængelig.

Den skriftlige information fra regeringen

For den politiske behandling af EU-spørgsmål er det af afgørende betydning, at medlemmerne af Europaudvalget og fagudvalgene får de relevante papirer i en let tilgængelig form så hurtigt som muligt og i så god tid før møderne, at der er tid til både at læse og sagsbehandle forslagene, så folketingsmedlemmerne kan leve op til deres demokratiske parlamentariske ansvar i disse spørgsmål.

Målsætningen om »færre, men bedre og mere målrettede papirer« er delvis blevet opfyldt. Af notaterne skal formål, indhold, og hvad der skal tages stilling til, fremgå klart og tydeligt fra starten. Notaterne er generelt blevet kortere, og reglen om, at notater på over to sider skal være forsynet med et resumé, har virket godt, bl.a. ved, at flere notater nu er mere koncentrerede, således at sagen bliver fremstillet på to sider. Det er det generelle indtryk, at notaterne i mange tilfælde er blevet lettere at læse, selv om der stadig forekommer notater, som ikke lever op til dette krav. Der har dog endnu ikke ressourcemæssigt været mulighed for at gennemføre en egentlig systematisk evaluering af, i hvilket omfang notaterne indholdsmæssigt lever op til kravene i beretningen fra 1999 om, at notaterne skal være så forståelige, at de danner et godt grundlag for folketingsmedlemmernes beslutninger, og at de desuden skal kunne anvendes i den offentlige debat. I Europaudvalget har det høj prioritet, at denne opgave ressourcemæssigt kan løses i den kommende tid såvel af hensyn til arbejdet i Europaudvalget som af hensyn til fagudvalgenes yderligere inddragelse.

Det kniber for regeringen at leve op til målsætningen om »betjening til tiden«. De kortere tidsfrister, der blev aftalt i forbindelse med 1999-beretningen, er ikke i tilstrækkeligt omfang overholdt. I et notat af 22. november 2000 har Europaudvalgets sekretariat systematisk analyseret tidsfristernes overholdelse for alle ministerier for perioden 17. februar–14. juli 2000. Der er ikke foretaget en tilsvarende systematisk undersøgelse for 2001, men det er udvalgt opfattelse, at der stadig væk er problemer med overholdelse af tidsfristerne. Problemerne forekommer at være størst på Økonomiministeriets område. Undersøgelsen fra 2000 viste, at en tredjedel af grundnotaterne fremsendes efter den aftalte 2-måneders-frist, og at de fleste samlenotater afleveres efter den aftalte 8-dages-frist. Det giver store problemer med at gennemføre en forsvarlig behandling af sagerne med inddragelse af den ekspertise, der findes i fagudvalgene. Når samlenotater først afleveres i den uge, hvori Europaudvalgsmødet holdes, kan Europaudvalgets sekretariat ikke på det aftalte tidspunkt påføre alle relevante bilagshenvisninger på de udsendte dagsordener, og fagudvalgenes sekretærer kan ikke tilstrækkelig tidligt orientere fagudvalgenes medlemmer om sagerne. Folketingsmedlemmerne får således ikke den nødvendige tid til at sætte sig ind i sagerne og til den drøftelse internt i de enkelte partier, som er en forudsætning for en forsvarlig behandling af sagerne. Endelig er det vanskeligt og i mange tilfælde umuligt for folketingsmedlemmerne at høre relevante eksterne parter. En tredjedel af udvalgsspørgsmålene besvares efter den generelle svarfrist på 4 uger, der gælder som hovedregel ifølge Folketingets forretningsorden.

På denne baggrund understreger Europaudvalget betydningen af, at tidsfristerne overholdes, hvilket også er af betydning for offentlighedens mulighed for at følge med.

Af hensyn til behandlingen i fagudvalgene på et tidligt tidspunkt af processen, af hensyn til sammenhængen med 1. behandling i Europa-Parlamentet og af hensyn

til den offentlige debat om EU-sagerne finder Europaudvalget, at tidsfristen for fremsendelse af grundnotater bør forkortes, således som det er foreslået fra Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

I beretningen fra 1999 nævnes det, at grundnotater og øvrige notater fra regeringen som hovedregel fremsendes af ressortministeriet til det relevante fagudvalg, samtidig med at de fra Udenrigsministeriet fremsendes til Europaudvalget, og at det i fremsendelsesskrivelserne skal nævnes, at der er sket en sådan parallel fremsendelse. Det er nu den altovervejende hovedregel, at der sker en sådan parallelfremsendelse. Imidlertid har der været en del tilfælde, hvor notatet til fagudvalget først er kommet frem flere dage efter notatet til Europaudvalget, og det omvendte har også været tilfældet. Det er vigtigt for den drøftelse, der foregår mellem partiets ordfører i fagudvalget og EU-ordføreren, at de får papirerne samtidig.

I en række tilfælde er den sene fremkomst af papirer fra Europa-Kommissionen samt EU's tidsfrister et problem for såvel regeringens som Folketingets behandling af sagerne. Værst har det været under det franske EU-formandskab i 2. halvår 2000, hvor mange vigtige papirer blev modtaget uacceptabelt sent og ofte kun på fransk. Det er såvel et demokratisk problem som et problem for den offentlige debat.

Det er aftalt med regeringen, at denne vil forstærke sine bestræbelser på at overholde den 8-dages-tidsfrist for fremsendelse af samlenotater, som blev aftalt i forbindelse med 1999-beretningen.

Det er aftalt med regeringen, at den vil bestræbe sig på en så tidlig fremsendelse som muligt af grundnotater og så vidt muligt inden 4 uger efter kommissionsforslagets fremsættelse, idet resumeet af høringssvar i en række tilfælde eftersendes på et senere tidspunkt, dog senest 8 uger efter kommissionsforslagets fremsættelse.

Det er aftalt med regeringen, at den vil bestræbe sig på at forbedre proceduren for paralleloversendelse med henblik på, at fagudvalget og Europaudvalget kan modtage bilaget samtidig.

Det er aftalt med regeringen, at regeringen gennem Rådet og Europa-Kommissionen og Europaudvalget gennem COSAC arbejder for, at der gennemføres længere tidsfrister, så der bliver bedre tid til den politiske behandling og offentlige debat om forslagene.

Komitéproceduresager

I beretningen fra 1999 er det anført, at på grund af de korte tidsfrister, der forekommer i forbindelse med komitébehandling, kan regeringen ikke i alle tilfælde nå at forelægge orienteringssager herom på et ordinært Europaudvalgsmøde. I sådanne tilfælde kan regeringens forelæggelse ske skriftligt i form af et notat, der bør fremsendes til Europaudvalget og det relevante fagudvalg så tidligt som muligt, således at såvel Europaudvalget som fagudvalget, hvis det ønsker det, får mulighed for at reagere, f.eks. ved at kalde ministeren i samråd, før der træffes

afgørelse i komiteen. På forsiden af fremsendelsesskrivelsen skal det fremhæves, at der er tale om en sag, der skal afgøres i komitéprocedure, og datoen for afgørelsen i komiteen skal ligeledes anføres i fremsendelsesskrivelsen.

Europaudvalget må med beklagelse konstatere, at notater om komitéproceduresager i mange tilfælde ikke er fremsendt så betids, at der i praksis har været den nævnte mulighed for at reagere, f.eks. ved at kalde ministeren i samråd, før der træffes afgørelse i komiteen. Desuden er det ikke i alle tilfælde anført på forsiden af notatet, at der er tale om en sag, der skal afgøres i komitéprocedure, og hvornår afgørelsen i komiteen forventes at blive truffet.

Anvendelsen af komitéprocedurerne tiltrækker sig øget opmærksomhed og medfører spørgsmål om snitfladen beslutningsmæssigt mellem komiteerne og parlamentarikerne. De korte tidsfrister har skærpet folketingsmedlemmernes interesse. En enkelt sag på landbrugsområdet har også rejst en principiel debat om, hvorvidt en forvaltningskomité gennem sine beslutninger kan påføre et EU-medlemsland en betydelig merudgift. Mellem Europaudvalget og regeringen har der været enighed i den konkrete sag om, at det ikke må ske, da det vil forrykke balancen i forhold til den parlamentariske indflydelse.

Europaudvalget har som følge af denne udvikling bedt EU-konsulenten om at udarbejde et småtryk, som på en forståelig måde for Europaudvalgets medlemmer, andre folketingsmedlemmer og aktører uden for Christiansborg, som deltager aktivt i processen, skal beskrive komitéproceduren, så der politisk kan fortages de rette snit mellem den politiske og den administrativt-tekniske kompetence.

Det er aftalt med regeringen, at denne bekræfter den aftalte praksis mht. orienteringen i komitésager, som indebærer,

- *at regeringen vil bestræbe sig på at fremsende notater om sager, der skal afgøres i komitéprocedure, på et så tidligt tidspunkt, at der bliver en reel mulighed for at gennemdrøfte sagen i partierne og komme med indsigelser eller kommentarer, herunder indkalde den pågældende minister til et hastesamråd om sagen, inden den skal afgøres i komiteen, og*
- *at det af forsiden på notater om sådanne sager klart fremgår, at der er tale om en sag, der afgøres i komitéprocedure, og på hvilket tidspunkt afgørelsen ventes truffet.*

Regeringen er enig med Europaudvalget i, at grænserne mellem politiske og administrative kompetencer skal trækkes på en klar og hensigtsmæssig måde, idet det gælder om at finde den rette balance mellem at sikre den nødvendige politiske kontrol og styring og at undgå, at de politiske ressourcer bruges på unødige

teknikaliteter frem for det mere strategiske, fremadrettede arbejde.

Regeringen er enig med Europaudvalget i, at tilstrækkelige tidsfrister i EU-proceduren generelt er vigtige for den hjemlige demokratisk-politiske proces, og arbejder aktivt for, at der bliver tid til at gennemføre en ordentlig hjemlig politisk og demokratisk procedure.

Subsidiaritetsprincippet

I det bilag til 1996-beretningen, som indeholder en vejledning vedr. udformning af notater til Europaudvalget, er det nævnt, at notater fra regeringen vedrørende kommissionsforslag bl.a. skal indeholde oplysning om forslagens relation til subsidiaritetsprincippet.

I flere tilfælde har EU-ordførerne under drøftelserne med ministrene på Europaudvalgsmøderne pointeret, at det ikke er tilstrækkeligt, at der står i notatet, at Kommissionen finder, at forslaget er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, eller at Kommissionen ikke har udtalt sig om dette spørgsmål. Det, udvalget ønsker, er regeringens selvstændige vurdering af, hvorvidt forslaget ud fra en dansk vinkel overholer subsidiaritetsprincippet (nærhedsprincippet).

Det er aftalt med regeringen, at denne skal foretage en selvstændig vurdering og i de fremsendte notater skal redegøre for, hvorvidt forslaget efter regeringens opfattelse er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

Åbne møder og høringer i Europaudvalget

Der har været afholdt tre åbne Europaudvalgsmøder, alle om ret generelle EU-emner. Den generelle mulighed for åbne udvalgsmøder, som kom ind i Folketingets forretningsorden fra folketingsåret 1999-2000, foranlediget af Europaudvalgets 1999-beretning, har med succes været anvendt af flere fagudvalg, som har holdt åbne samråd med ministeren. I Europaudvalget har man foretrukket i stedet at satse på flere høringer, idet man har ønsket at inddrage den eksterne ekspertise, som sådanne høringer giver mulighed for. Høringer giver i kraft af deres karakter også større mulighed for at inddrage flere deltagere end åbne udvalgsmøder.

De åbne møder holdes som samråd for Europaudvalgets medlemmer og i enkelte tilfælde også med inddragelse af respektive fagudvalgs medlemmer. Høringerne holdes med inddragelse af eksterne oplægsholdere og med mulighed for deltagelse i debatten af de tilstedeværende. Ministerens besvarelse sker under hensyntagen til, at der er tale om et åbent møde, og der forelægges naturligvis ikke forhandlingsoplæg på sådanne møder og høringer.

Regeringen stiller sig positivt til forslagene om høringer og vil fortsat gerne være behjælpelig med ideer og kontakter til ministre og andre efter initiativ fra Europaudvalget. Regeringen vil ligeledes fortsat gerne levere baggrundsmateriale i forbindelse med høringer.

Debat og dialog med befolkningen om

Europapolitikken

Med henblik på, at Europapolitiske spørgsmål i større omfang kan blive en integreret del af den folkelige debat i Danmark og styrke den folkelige inddragelse, har Europaudvalget lagt op til, at der i de kommende år hvert år gennemføres et antal temahøringer, høringer om grøn- og hvidbøger samt igangsættes en række oplysnings- og debataktiviteter.

Hovedaktiviteterne koncentrerer sig om følgende:

Offentlige temahøringer om den langsigtede EU-udvikling og større EU-spørgsmål

Formålet hermed er at sætte øget fokus på sammenhængende Europapolitiske temaer, hvor offentligheden kan inddrages aktivt, dels direkte ved deltagelse i møderne og dels indirekte gennem tv-transmission. Målet er 2-4 sådanne temahøringer hvert år, indholdsmæssigt prioriteret af Europaudvalget for 1 år ad gangen. I 2001 prioriteres følgende 3 temahørings temaer:

1. Offentlighed, gennemsigtighed og åbenhed i EU. (Er afholdt den 23. april 2001)
2. Fremtidens Europa (Post-Nice og opfølgning af regeringens hvidbog).
3. Arbejdsmarkedet, EU og Danmark.

Hvert efterår prioriteres forud det kommende års temahøringer.

I forbindelse med temahøringerne udarbejdes et sammenhængende baggrundsmateriale, og i enkelte tilfælde er det hensigten, at der af EU-konsulenten og/eller regeringen og/eller eksterne institutioner skal udarbejdes analyser og rapporter, som kan opkvalificere temahøringerne og den efterfølgende politiske behandling og folkelige debat.

Det er aftalt med regeringen, at denne fortsat gerne leverer baggrundsmateriale i forbindelse med høringer.

Åbne, offentlige høringer om grøn- og hvidbøger

I forbindelse med grøn- og hvidbøger fra Kommissionen gennemfører Europaudvalget åbne, offentlige høringer i samarbejde med respektive fagudvalg. Afhængig af temaet gennemføres nogle af disse høringer med tv-dækning.

Der er såvel i fagudvalgene generelt som i Europaudvalget tilfredshed med den etablerede procedure for behandling af grøn- og hvidbøger, hvorefter Europaudvalget og det/de relevante fagudvalg tager stilling til behovet for en fælles offentlig høring og for tilbagemelding til Kommissionen.

Det spørgsmål har været rejst, om man skulle søge at etablere en ordning, hvorefter regeringen og Folketingets samordnede sine svar, således at der fremkom ét samlet svar fra Danmark. Regeringen har fundet det rigtigst at opretholde den nuværende procedure, hvorefter regeringen og Folketinget afgiver hver sit svar.

På baggrund heraf vil den procedure, som Europaudvalget og fagudvalgene vil foretrække som hovedreglen mht. afgivelse af svar til Kommissionen, svare til den hidtil anvendte, hvorefter:

- De til høringen udpegede ordførere drøfter, om der kan skabes enighed om eller i hvert fald bredt flertal for en udtalelse, og i bekræftende fald formulerer et udkast til en sådan udtalelse.

- Dette udkast forelægges såvel det eller de relevante fagudvalg som Europaudvalget. Såfremt der både i fagudvalget/fagudvalgene og i Europaudvalget er flertal for udtalelsen, fremsendes denne på Folketingets vegne af formanden for Europaudvalget til Kommissionen.

Normalt medsendes ikke mindretalsudtalelser, men hvis et parti insisterer på at få medsendt en mindretalsudtalelse, kan det ske med angivelse af, hvor mange folketingsmedlemmer det pågældende parti har.

Europaudvalget ud i landet

Europaudvalget tager som noget nyt ud i landet en gang årligt i 1½-2 dage med henblik på en drøftelse med lokale borgere, offentlige myndigheder, organisationer og erhvervsliv af generelle og specifikke EU-spørgsmål i et nærmere geografisk afgrænset område af landet.

Folketingets EU-Oplysning

Med henblik på at øge kendskabet til EU og stimulere den folkelige debat om Europapolitiske spørgsmål iværksætter Folketingets EU-Oplysning en øget

informationsformidling til relevante grupper (netværk), der tilbydes målrettet og prioriteret information om EU. I dette arbejde tages der hensyn til de tekniske og digitale fremskridt uden at vanskeliggøre informationsudvekslingen til de netværk, der ikke har den nyeste teknik. Informationen skal således både være web- og papirbaseret.

EU-Oplysningen udarbejder tillige en informationsguide, der har til formål at give en neutral, letforståelig orientering om EU generelt samt om specifikke politikområder, der tager hensyn til de aktuelle emner, der har interesse i befolkningen. Ligeledes udarbejder EU-Oplysningen letforståelige faktablade som supplement til de eksisterende mere dybtgående faktablade.

Denne information suppleres med udarbejdelse af undervisningsmateriale, der i forskellig form (video, web og papir) kan anvendes på uddannelsessteder og til anden undervisning og oplysningsvirksomhed. Udgangspunktet i dette materiale vil være at skabe let tilgængelig, neutral information med udgangspunkt i danske forhold i et europæisk perspektiv.

Endelig udbredes kendskabet til EU-Oplysningen i offentligheden gennem målrettede informationskampagner om konkrete planer og tiltag i EU, herunder om Schengensamarbejdet og det kommende danske EU-formandskab, så kendskabet til, at der kan hentes neutral information om EU-spørgsmål gennem Folketingets EU-Oplysning, øges.

Eftersom EU-Oplysningens arbejde er tæt integreret i forhold til EU-sekretariatets og EU-konsulentens arbejde og en forudsætning for, at Europaudvalget kan sikre den nødvendige helhed og sammenhæng i den danske Europapolitiske indsats, er det Europaudvalgets holdning, at denne placering fremover skal fastholdes for EU-Oplysningen.

Nævnet vedrørende EU-oplysning

Europaudvalget har forstærket dialogen med Nævnet vedrørende EU-oplysning, som i sin tid blev oprettet på initiativ fra Europaudvalget med henblik på gennem økonomisk støtte at fremme den folkelige debat om EU-spørgsmål. Der påregnes afholdt jævnlige møder, ligesom der er planlagt en halvdagskonference på Christiansborg vedrørende folkeoplysning om EU, hvor alle relevante aktører inviteres til at bidrage med ideer. Mellem Europaudvalget og Nævnet vedrørende EU-oplysning er der enighed om, at når den nuværende 3-årige bevilling udløber, skal der satses på en ny 3-årig bevilling, der tager højde for at opnå større bredde i EU-debatten lokalt og på landsplan om fremtidens Europa, bl.a. som følge af Post-Nice. Der skal også tages højde for de særlige aktiviteter i forbindelse med det danske formandskab i sidste halvår 2002.

Det er aftalt med regeringen, at det i løbet af 2001 så tidligt som muligt afklares, hvordan bevillingerne bliver for de næste 3 år (2002-2005) til den folkelige EU-oplysning og debat i Danmark.

Samarbejdet med andre